

## Κύπρου Γεώργιος: “Το χρήμα της Εκκλησίας είναι ιερό”

[Αυτοκέφαλες Εκκλησίες](#) / [Εκκλησία της Κύπρου](#)



**Συνέντευξη στην οποία αναφέρεται στα οικονομικά της Εκκλησίας της Κύπρου καθώς και στο έργο που αυτή επιτελεί παραχώρησε ο [Αρχιεπίσκοπος Κύπρου κ.κ. Γεώργιος](#), στο τεύχος Μαρτίου 2023 του περιοδικού IN Business.**

Ο Μακαριώτατος μιλά για τα οικονομικά της εκκλησίας, τις επενδύσεις, την ευρωστία που αποτελεί προϋπόθεση για επιτέλεση του πνευματικού της έργου, το μεγάλο του όραμα και την αποφασιστικότητα για αντιμετώπιση της διαφθοράς, καλώντας όποιον εντοπίζει τέτοια κρούσματα, να τα καταγγέλλει τεκμηριωμένα στον ίδιο προσωπικά.

**Ακολουθεί η συνέντευξη:**

**Ο προκάτοχός σας υλοποίησε μερικά σημαντικά έργα, όπως την ανέγερση του καθεδρικού ναού του Αποστόλου Βαρνάβα και την ίδρυση της Θεολογικής Σχολής, έκτισε φοιτητικές εστίες και παραχωρούσε σημαντικό αριθμό υποτροφιών σε σπουδαστές. Εσείς ποιο έργο θέλετε να αφήσετε πίσω σας;**

Το φιλανθρωπικό και κοινωνικό έργο της Εκκλησίας θα συνεχιστεί και θα επεκταθεί. Θα δημιουργηθούν κι άλλες φοιτητικές εστίες, όπως ήταν και οι προεκλογικές εξαγγελίες μας. Η μια από αυτές θα ανεγερθεί σύντομα στον χώρο όπου βρισκόταν το παλιό βιβλιοπωλείο της Αρχιεπισκοπής. Ο αριθμός των υποτροφιών προς άπορους φοιτητές θα αυξηθεί, ενώ έχουμε ήδη προαναγγείλει τη στήριξη νεαρών ζευγαριών και την ενθάρρυνσή τους για απόκτηση τριών ή περισσότερων τέκνων για αντιμετώπιση της υπογεννητικότητας που τείνει να γίνει εθνικό πρόβλημα στον τόπο μας.

Ανακοινώσαμε, επίσης, τη δημιουργία σχολείων δημοτικής και μέσης εκπαίδευσης, που θα λειτουργούν υπό την αιγίδα της Εκκλησίας, αλλά και τη σύσταση ομάδας ειδικών- επιστημόνων και θεολόγων-για ενημέρωση των πιστών σε θέματα βιοηθικής σύμφωνα με την Αγία Γραφή και χάραξη γι' αυτούς ορθής πορείας ζωής. Προτεραιότητά μας είναι ακόμα η διατήρηση της κυπριακής παράδοσης στα εκκλησιαστικά μας θέματα και η αντίσταση στα ξενόφερτα συστήματα, που επιχειρούν να αλλοιώσουν την πατροπαράδοτη ευσέβεια των Κυπρίων.

**Ποιο είναι το μεγάλο σας όραμα και ποιες οι προτεραιότητές σας;**

Το όραμά μας, όπως και οποιουδήποτε Κυπρίου, είναι η απελευθέρωση του τόπου μας. Προς τον σκοπό αυτό θα συμπορευθούμε στις σχετικές προσπάθειες της Κυβέρνησης και θα στηρίξουμε τον λαό στον μακρύ και δύσβατο αυτό αγώνα.

Προτεραιότητα μας στον τομέα αυτό θα είναι η έμπρακτη ενίσχυση της αμυντικής μας θωράκισης και η προσπάθειά μας για αναβίωση του ενιαίου αμυντικού δόγματος Ελλάδος-Κύπρου. Γιατί ας μην ξεχνάμε, πως χωρίς πατρίδα δεν υπάρχει ούτε επιχείρηση ούτε οικονομία, μιας και αυτό είναι το θέμα στο οποίο επικεντρώνεστε ως επιχειρηματικό περιοδικό. Το να συμβάλω στο να κρατηθεί ο τόπος μας ελληνικός, θα είναι το καλύτερο έργο που θα μπορούσα να αφήσω.

**Το χρήμα της Εκκλησίας είναι ιερό**

**Παρόλο που δεν θέλετε να ταυτιστείτε με το οικονομικό/επιχειρηματικό κομμάτι της Εκκλησίας, εντούτοις τα έσοδα είναι ζωτικής σημασίας, ώστε να μπορέσετε να υλοποιήσετε το φιλανθρωπικό και πνευματικό σας έργο. Ποια θα είναι η συμμετοχή σας στη διαχείριση των περιουσιακών στοιχείων της Αρχιεπισκοπής;**

Ο εκάστοτε Αρχιεπίσκοπος καταστατικά εκπροσωπεί την Αρχιεπισκοπή, η οποία αποτελεί εκκλησιαστική επαρχία της Εκκλησίας Κύπρου, ενώπιον των δικαστικών και διοικητικών Αρχών. Ταυτόχρονα, έχει την ευθύνη της οικονομικής διαχείρισης του Θρονικού Ταμείου της Αρχιεπισκοπής, δηλαδή των εισοδημάτων και των διαφόρων δαπανών. Ο σχεδιασμός καθώς και η διαδικασία υλοποίησης του οικονομικού έργου είναι έννοιες ταυτόσημες με τις διάφορες φιλανθρωπικές και πνευματικές δράσεις, που προωθεί η Αρχιεπισκοπή, επειδή αναγκαστικά περιλαμβάνουν και το οικονομικό στοιχείο.

Ως εκ τούτου, ο Αρχιεπίσκοπος σε συνεργασία και μετά από διαβούλευση με τη Θρονική Επιτροπή και αριθμό συνεργατών είτε αυτοί ανήκουν στο υπαλληλικό προσωπικό είτε είναι εξωτερικοί σύμβουλοι, θα προχωρήσει στις διάφορες επενδύσεις, θέτοντας ως κύριο γνώμονα την εξασφάλιση διαχρονικών επαναλαμβανόμενων εισοδημάτων σε συνάρτηση με τον χαμηλότερο επενδυτικό κίνδυνο. Το χρήμα της εκκλησίας είναι ιερό, γιατί είναι το μέσο για την πραγματοποίηση του πνευματικού και φιλανθρωπικού της έργου. Εξάλλου, είναι επίσης απαραίτητο για την έμπρακτη ενίσχυση της αμυντικής θωράκισης της χώρας μας, στην οποία στοχεύουμε.

**Ποια είναι τα στελέχη και η διαδικασία της οικονομικής διαχείρισης της ΙΑΚ;**

Τα στελέχη αποτελούνται από τους υπηρεσιακούς τεχνοκράτες, οι οποίοι έχουν την ευθύνη να εξετάζουν την κάθε περίπτωση και ακολούθως να ετοιμάζουν σχετικές μελέτες βιωσιμότητας. Κατά το στάδιο της ετοιμασίας, όπου αυτό κριθεί αναγκαίο, η ΙΑΚ μπορεί να ζητήσει και τη συμβολή ανεξάρτητων εξωτερικών συμβούλων. Σήμερα, πέραν της κεντρικής οικονομικής διεύθυνσης, η ευθύνη της οικονομικής διαχείρισης των διαφόρων επιχειρηματικών επενδύσεων ανήκει στους εκτελεστικούς διευθυντές και τους διοικητικούς συμβούλους, οι οποίοι διορίζονται από τον Αρχιεπίσκοπο.

**Από πού προέρχονται τα ετήσια εισοδήματα της Αρχιεπισκοπής;**

Η ΙΑΚ σήμερα έχει ως σημαντικότερο εισόδημα τις εισπράξεις που προέρχονται

από μισθώσεις ακίνητης περιουσίας, που αποτελείται από ξενοδοχεία, καταστήματα, γραφεία και τεμάχια γης. Επιπρόσθετα, εισπράττει μερίσματα από τη συμμετοχή της σε διάφορες δημόσιες και ιδιωτικές εταιρείες, όπως η ΚΕΟ, η Ελληνική Μεταλλευτική Εταιρεία (ΕΜΕ) και η Τσιμεντοποιία Βασιλικού.

### **Υφιστάμενες και νέες επενδύσεις**

**Στόχος της ΙΑΚ ήταν διαχρονικά οι επενδύσεις σε τουρισμό και real estate. Υπάρχει το ενδεχόμενο να προχωρήσει στη διαχείριση και άλλων ξενοδοχείων, που της ανήκουν, πέραν του Sun Hall στη Λάρνακα;**

Η απόφαση για την ανάληψη της διαχείρισης του ξενοδοχείου στη Λάρνακα φάνηκε ότι ήταν ορθή και προσοδοφόρα. Ακόμη και κατά τη διάρκεια της πανδημίας, η οποία επέφερε σημαντική επίπτωση στον τουριστικό κλάδο, η ΙΑΚ εισέπραξε μέρισμα από την εταιρεία που διαχειρίζεται το συγκεκριμένο ξενοδοχείο. Δεν αποτελεί προτεραιότητα η ανάληψη της διαχείρισης άλλων ξενοδοχείων αλλά είναι ένα θέμα που εξετάζεται.

**Ποιοι άλλοι τομείς σας ενδιαφέρουν για επενδύσεις πέραν της ενέργειας, του τουρισμού και του real estate;**

Πέραν των επενδυτικών δράσεων, η ΙΑΚ προωθεί και άλλες οι οποίες θέτουν ως κύριο στόχο την εξυπηρέτηση των συμπολιτών μας. Μία δράση που επιθυμούμε να προωθήσουμε αφορά στην εκπαίδευση. Ήδη η ΙΑΚ λειτουργεί τη Θεολογική Σχολή καθώς και τρία νηπιαγωγεία/παιδοκομικούς σταθμούς.

Μεσοπρόθεσμα γίνεται μελέτη για αύξηση του αριθμού τους καθώς και για λειτουργία σχολείων δημοτικής, γυμνασιακής και λυκειακής ηλικίας. Όλα θα έχουν ηθοπλαστικό χαρακτήρα και ιδιαίτερη έμφαση θα δίνεται στη διδασκαλία των Ελληνικών, της Ιστορίας και των Θρησκευτικών, πάντοτε σε συνεργασία με το Υπουργείο Παιδείας Αθλητισμού και Νεολαίας.

**Μία από τις μεγαλύτερες επενδύσεις της ΙΑΚ είναι η ΚΕΟ. Θα ήσασταν υπέρ της πώλησης του ακινήτου, στο οποίο βρίσκονται σήμερα οι εγκαταστάσεις της, που θεωρείται «φιλέτο»;**

Η ΚΕΟ είναι δημόσια εταιρεία και δεν θα ήταν φρόνιμο να τοποθετηθούμε δημόσια για ένα θέμα που την αφορά.

**Υπάρχουν όμως σκέψεις; Θα τεθεί το θέμα επί τάπητος;**

Δεν αποκλείεται, αν υπάρξουν οι κατάλληλες συνθήκες, να γίνει μετεγκατάσταση της ΚΕΟ και να αξιοποιηθεί το εν λόγω ακίνητο με κάποιο άλλο τρόπο.

**Μετά την κρίση του 2013, η ΙΑΚ απώλεσε την επένδυση που είχε διαχρονικά σε τραπεζικές μετοχές. Είναι στα πλάνα σας η εκ νέου επένδυση σε κάποια τράπεζα, αφού φαίνεται πως σύντομα θα αρχίσουν ξανά να καταβάλλουν μέρισμα;**

Πράγματι, η ΙΑΚ απώλεσε τόσο την επένδυση όσο και το εισόδημα που λάμβανε ως μέρισμα από την επένδυση αυτή. Δεν είναι στα άμεσα επενδυτικά πλάνα η εκ νέου είσοδος της ΙΑΚ στον τραπεζικό κλάδο, αλλά δεν αποκλείουμε τέτοιο ενδεχόμενο στο μέλλον.

**Από τι θα κριθεί;**

Για να είμαστε ειλικρινείς, για την ώρα δεν το βλέπω να γίνεται. Το πάθημα έγινε μάθημα και αφού την πάθαμε ήδη σε αυτό τον τομέα, δεν θα ήταν σοφό να το επαναλάβουμε.

**Υπό έλεγχο τα οικονομικά**

**Πώς επηρεάστηκαν τα οικονομικά της Εκκλησίας από την πανδημία και τον συνεχιζόμενο πόλεμο στην Ουκρανία και πώς αντιμετωπίζετε την κατάσταση;**

Όπως συνέβη σε όλους τους μεγάλους οργανισμούς, οι επιπτώσεις της πανδημίας επηρέασαν και την οικονομική θέση της ΙΑΚ, της οποίας στόχος ήταν να μη μειωθεί η φιλανθρωπική της δράση, σε μια περίοδο που οι ανάγκες των Κυπρίων πολιτών ήταν αυξημένες. Προς τούτο συνεισέφερε τόσο η προληπτική αντιμετώπιση όσο και τα μέτρα που λήφθηκαν, με αποτέλεσμα η κατάσταση να είναι υπό έλεγχο.

**Σε προηγούμενες περιόδους η ΙΑΚ είχε υψηλό δανεισμό. Τώρα ποια είναι η κατάσταση; Σας ανησυχεί η αύξηση των δανειστικών επιτοκίων;**

Παλαιότερα, η εξόφληση του δανεισμού δεν βασιζόταν σε σταθερά και επαναλαμβανόμενα εισοδήματα, με αποτέλεσμα αυτός να αυξάνεται απότομα και ανορθόδοξα. Σήμερα είναι διαχειρίσιμος, αφού τίθεται ως πρωταρχικός στόχος και προϋπόθεση ο οποιοσδήποτε νέος δανεισμός να εξοφλείται μέσω επαναλαμβανόμενων συμβατικών εισοδημάτων.

Η αύξηση των επιτοκίων σίγουρα μας ανησυχεί και ελπίζουμε ότι οι ευάλωτοι

συμπολίτες μας, που έχουν δανειστεί, να μην έρθουν αντιμέτωποι με τον κίνδυνο τα δάνειά τους να καταστούν μη εξυπηρετούμενα. Ίσως μια προσωρινή λύση να ήταν, όπου αυτό μπορεί να εφαρμοστεί, η επέκταση του χρόνου αποπληρωμής των δανείων.

### **Πώς θα χαρακτηρίζατε την οικονομική κατάσταση της ΙΑΚ;**

Θα τη χαρακτήριζα καλή, αλλά ας μην ξεχνάμε πως ο εχθρός του καλού είναι το καλύτερο.

### **Σε πιο βαθμό έχει μεταβεί η Αρχιεπισκοπή στην ψηφιακή εποχή;**

Ο ψηφιακός μετασχηματισμός έχει αρχίσει εδώ και μερικά χρόνια να εφαρμόζεται και στην ΙΑΚ. Κρίνουμε ότι και η Εκκλησία πρέπει να λειτουργεί ως ένας σύγχρονος οργανισμός, χρησιμοποιώντας την τεχνολογία, με εφαρμογές που θα γίνονται συνεχώς.

### **Η διαχείριση είναι έργο πνευματικό**

### **Ποια θεωρείτε πως πρέπει να είναι η βασική προτεραιότητα της νέας Κυβέρνησης σε σχέση με την οικονομία;**

Παρά το γεγονός ότι οι ρόλοι Πολιτείας και Εκκλησίας είναι διακριτοί, αν θα θέλαμε να δώσουμε μία συμβουλή στη νέα Κυβέρνηση, αυτή θα ήταν να κρατούν τα δημόσια οικονομικά σε τροχιά ανάπτυξης, εφαρμόζοντας παράλληλα την απαραίτητη δημοσιονομική πειθαρχία.

### **Πώς αντίστοιχα θα πορευτεί η Εκκλησία σε σχέση με τη διαχείριση των οικονομικών της;**

Μα δίνοντας το καλό παράδειγμα. Η Εκκλησία πρέπει να αποτελεί παράδειγμα. Ο κόσμος δεν ακούει τι κάνουμε αλλά βλέπει. Πρέπει να δοθεί ένα τέλος στη διαφθορά και θα δείξουμε μηδενική ανοχή στο θέμα αυτό. Καλώ, μάλιστα, όποιον αντιληφθεί κάτι σχετικό και μπορεί να το τεκμηριώσει, να έλθει να μου το αναφέρει.

### **Η πόρτα σας θα είναι ανοιχτή στον κόσμο;**

Φυσικά και θα βλέπω κόσμο. Ήδη όλη μέρα αυτό κάνω.

### **Πώς θα μοιράσετε τον χρόνο σας ανάμεσα στο πνευματικό σας έργο και τη διαχείριση της Εκκλησίας;**

Η διαχείριση της Εκκλησίας συνιστά πνευματικό έργο. Όταν προεδρεύεις των

εκκλησιαστικών επιτροπών, όταν προγραμματίζεις και εποπτεύεις κτίσιμο εκκλησιών και σχολείων και άλλα, κάνεις πνευματικό έργο. Δεν είναι μόνο η τέλεση της Θείας Λειτουργίας ή η εξομολόγηση ή οι θρησκευτικές ομιλίες το πνευματικό έργο.

Συνεπώς, όλος ο χρόνος διατίθεται για το πνευματικό έργο. Για την ενημέρωση από τους ειδικούς ή την παροχή κατευθυντήριων γραμμών προς αυτούς για καθαρά οικονομικές δραστηριότητες θα διατίθεται ελάχιστος χρόνος κάθε μέρα.